

Sygn. akt III Ca 1592/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Anna Hajda

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 7 stycznia 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa G. C.

przeciwko T. Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 20 maja 2015 r., sygn. akt I C 2067/14

oddala apelację.

SSO Anna Hajda

UZASADNIENIE

Powód wniósł o zasądzenie od pozwanego 823,53 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego naliczanymi od kwoty 673 zł od 15 sierpnia 2013r. oraz zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu żądania wskazał, że 15 lipca 2013r. między stronami doszło do zawarcia umowy pożyczki na kwotę 673 zł. Zgodnie z postanowieniami umowy pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki do 14 sierpnia 2013r. Mimo upływu terminu i wezwania do zapłaty kwota pożyczki nie została zwrócona. Powód wskazał, że na dochodzoną pozwem należność składa się: 673 zł tytułem niespłaconej pożyczki, 50 zł z tytułu wezwania do zapłaty oraz 100 zł kosztów windykacji.

Na rozprawie w dniu 14 maja 2015r. pozwany przyznał okoliczności faktyczne pozwu. Wskazał, że przestał spłacać pożyczkę z braku środków. Nie posiada żadnych dowodów wpłat.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 434 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 400 zł od dnia 15 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powództwo oddalił i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 120,31 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie powyższe zapadło przy ustaleniu, że w dniu 15 lipca 2013r. G. C., w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, zawarł z pozwanym T. Ł. umowę pożyczki. Strony ustaliły, że jej przedmiotem będzie udzielenie pożyczkobiorcy pożyczki gotówkowej w kwocie 673 zł, w okresie od 15 lipca 2013r. do 14 sierpnia 2013r. Od niespłaconego w terminie zadłużenia pożyczkodawca miał prawo naliczać odsetki według zmiennej stopy procentowej

stanowiącej czterokrotność kredytu lombardowego NBP. W § 7 umowy ustalono, że pożyczkodawca pobierze jednorazowo prowizję w wysokości 34 zł (5% kwoty pożyczki) oraz ustanowiono kwotę zabezpieczenia na 139 zł. Sąd ustalił nadto, że zabezpieczenie pożyczki stanowić miało poręczenie firmy P.U.H. N. A. Z., (...)-(…) T., ul. (...). W § 10 ust. 3 ustalono koszty związane z niewykonaniem zobowiązania przez pożyczkobiorcę. Stanowiąc je miały: koszt wezwania do zapłaty – 50 zł oraz opłata za czynności windykacyjne – 100 zł.

W związku z brakiem spłaty powód, pismem z 29 sierpnia 2013r., wezwał pozwanego do spełnienia świadczenia wynikającego z umowy, tj. do zapłaty łącznie kwoty 728 zł. W dniu 3 października 2013r. sporządzono protokół windykacyjny. Z jego treści wynikało, że w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy miały miejsce 3 wizyty windykatora, jednak pozwanego nie zastano.

Powołując się na treść art. 359 § 2¹ i 2³ kc oraz art. 358¹ § 1 i 4 kc Sąd Rejonowy uznał roszczenie powoda za zasadne tylko w części dotyczącej kwoty pożyczki oraz kwoty stanowiącej równowartość opłaty przygotowawczej bowiem pobieranie opłat za przygotowanie i zawarcie umowy kredytowej dopuszczała ustawa o kredycie konsumenckim z dnia 20 lipca 2001r. obowiązująca w dniu zawierania umowy przez strony. Za niezasadne uznał roszczenie o zwrot kosztów związanych z zabezpieczeniem w wysokości 139 zł, gdyż w ocenie Sądu pierwszej instancji zaliczenie do zobowiązania pozwanego kosztów zabezpieczenia zmierzało do obejścia przepisów dotyczących odsetek maksymalnych, a nadto powód w żaden sposób nie wykazał, żeby poniósł jakiegokolwiek koszty związane z udzieleniem zabezpieczenia. Wątpliwości Sądu wzbudziły również postanowienia umowy regulujące uprawnienie powoda do naliczania opłat za wezwania do zapłaty zaległości. W ocenie Sądu postanowienia te naruszają zasady społeczne w zakresie w jakim pozwalają na naliczanie opłat w wysokości znacznie przewyższającej rzeczywiste koszty ich poniesienia. Za nieuprawnione i sprzeczne z zasadami współzycia społecznego Sąd uznał również żądanie zapłaty kwoty 100 zł tytułem kosztów czynności windykacyjnych. Sąd Rejonowy wskazał, że w umowie nie określono rodzaju, ani charakteru tych czynności, a ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż sprowadzały się one w głównej mierze do prób zastraszenia pozwanego i wymuszenia na nim spłaty pożyczki, co skutkowało uznaniem tych postanowień umowy za nieważne w świetle art. 58 § 2 kc w zw. z art. 58 § 3 kc. Nadto Sąd Rejonowy wskazał, że kosztów tych nie sposób uznać za niezbędne do celowego dochodzenia roszczenia w postępowaniu przesądowym. Nie stanowiły one bowiem, dla powoda szkody podlegającej naprawieniu w trybie art. 471 kc. Odsetki zasądzone od kwoty zobowiązania głównego poczynając od dnia następnego po dniu, w którym świadczenie miało zostać spełnione. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 § 1 kpc mając na uwadze, że powód utrzymał się ze swoim żądaniem jedynie w części.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód zaskarżając orzeczenie w części oddalającej roszczenie o zapłatę 139 zł tytułem zwrotu kosztów zabezpieczenia. Zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 58 § 1 i § 3 kc przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że postanowienia § 7 umowy pożyczki gotówkowej (...) z 15 lipca 2013r. dotyczące zabezpieczenia pożyczki mają na celu obejście prawa, a w konsekwencji powodują w tej części nieważność umowy pożyczki oraz art. 720 § 1 kc przez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że pozwany jako pożyczkobiorca zobowiązany jest do zwrotu powodowi kwoty niższej od kwoty udzielonej pożyczki. Powód zarzucił również naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 kpc w zw. z art. 229 kpc przez naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów polegające na ocenie mocy i wiarygodności w sposób sprzeczny z zasadami logiki, doświadczenia życiowego, polegające na wadliwym pominięciu przez Sąd pierwszej instancji przyznania przez stronę pozwaną okoliczności faktycznych pozwu. W oparciu o tak podniesione zarzuty powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 823 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od dnia 15 sierpnia 2013r. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem drugiej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie mogła odnieść skutku.

Podkreślenia wymaga, iż ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia są prawidłowe i w pełni znajdują potwierdzenie w zgromadzonych dowodach. Zostały one poddane wnikliwej ocenie, zgodnej z wypływającymi z treści art. 233 kpc dyrektywami. Z tych to przyczyn Sąd Okręgowy podzielił je i przyjął za własne. W sposób prawidłowy przytoczono i zastosowano również przepisy prawa.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgłoszony w apelacji wniosek dowodowy z umowy zlecenia z 15 lipca 2013r. zawartej między pozwanym a A. Z. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą P.U.H. (...) podlegał oddaleniu. Zgodnie z treścią art. 381 kpc Sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później. W okolicznościach niniejszej sprawy stwierdzić należało, że zgłoszony wniosek dowodowy dotyczył okoliczności istotnych dla wykazania zasadności roszczenia. Strona zatem winna przedstawić go już w toku postępowania przez Sądem Rejonowym, a zaniechanie w tym względzie nie sposób uznać za usprawiedliwione treścią powołanego przepisu.

Nie sposób również podzielić stanowiska powoda, który w apelacji zarzuca Sądowi naruszenie treści art. 233 § 1 kpc. Zwrócić należy uwagę, że ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 sierpnia 2012r. III AUa 620/12). Stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego.). Niezbędne jest wskazanie przyczyn, które dyskwalifikują postępowanie sądu w zakresie ustaleń. Skarżący powinien zwłaszcza wskazać, jakie kryteria oceny zostały naruszone przez Sąd przy analizie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im taką moc przyznając. Tymczasem powód w apelacji nie wskazał na konkretne istotne uchybienia, których w tym zakresie miał dopuścić się Sąd pierwszej instancji.

W ocenie Sądu Odwoławczego nie doszło także do zarzucanych w apelacji naruszeń prawa materialnego. Istota apelacji sprowadzała się w gruncie rzeczy do określenia charakteru zapisu § 7 umowy pożyczki gotówkowej (...) i w tym zakresie Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji zaprezentowane w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia, że stanowił on niedozwoloną klauzulę abuzywną i w konsekwencji z uwagi na swój charakter nie wiązał stron umowy.

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu (§ 3 cytowanego przepisu). W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano zaś, że przez działanie wbrew dobrym obyczajom należy rozumieć wprowadzenie do wzorca klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron, zaś rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję na jego niekorzyść praw i obowiązków wynikających z umowy.

Nie ulega wątpliwości w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, że pożyczkobiorca nie uzgadniał z powodem indywidualnie postanowień umowy. Postanowienia umowy zostały mu jednostronnie narzucone przez stronę powodową. Pożyczkobiorca, jako konsument nie mógł ich negocjować, a jedynie zaakceptował, do czego był zobligowany, jeśli chciał by umowa z powodem doszła do skutku. Podkreślenia wymaga, że kwota 139 zł, stanowiąca wysokość zabezpieczenia umowy pożyczki stanowiła niemal 1/3 wysokości udzielanej pożyczki. Zdaniem

Sądu Odwoławczego określenie jej w takiej wysokości rażąco odbiegało od uczciwych i rzetelnych standardów, a nadto było sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz naruszało zasadę ekwiwalentności świadczeń.

Takiej oceny charakteru zapisu § 7 umowy pożyczki gotówkowej (...) nie niweczy w żaden sposób oświadczenie pozwanego, złożone na rozprawie w dniu 14 maja 2015r., a sprowadzające się do stwierdzenia, że „pozwany przyznaje okoliczności faktyczne pozwu”. Skoro bowiem Sąd rozpoznający sprawę nie jest związany przykładowo oświadczeniem w przedmiocie uznania powództwa i może badać skuteczność takiego oświadczenia, to tym bardziej nie jest związany oświadczeniem strony, co do niekwestionowania okoliczności faktycznych. Tym bardziej, że analiza dalszej części złożonego przez pozwanego oświadczenia nasuwa wątpliwości, czy miał on pełną świadomość, co do doniosłości złożonego oświadczenia i w pełni rozumiał jakie niesie ono ze sobą konsekwencje, zwłaszcza w sytuacji, gdy w rzeczywistości otrzymał 500 zł od pożyczkodawcy, co stanowiło okoliczność bezsporną w niniejszej sprawie. W rezultacie uznać należało, że Sąd nie był bezwzględnie związany oświadczeniem złożonym przez pozwanego.

Skoro zatem orzeczenie Sądu pierwszej instancji zasługuje na akceptację apelację powoda oddalono , stosownie do art. 385 kpc.

SSO Anna Hajda